

**Talousvaliokunnan mietintö n:o 15 hallituksen
esityksestä laiksi yksityisestä terveydenhuollosta ja laeiksi eräiden
siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

Eduskunta on 18 päivänä huhtikuuta 1989 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 46 laiksi yksityisestä terveydenhuollosta ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina hallitusneuvos Reijo Kärkkäinen sosiaali- ja terveysministeriöstä, osastopäällikkö Arto Niemi lääkintöhallituksesta, ylilääkäri Antti Huunan-Seppälä Kansaneläkelaitoksesta, apulaistoiminnanjohtaja Santero Kujala Suomen Lääkäriliitosta, toiminnanjohtaja Atila Samaletdin Suomen Hammaslääkäriliitosta, lakimies Antti Hannula Suomen Hammasteknikojen Keskusliitosta, puheenjohtaja Pekka Saarinen Suomen Optikoiden Ammattiliitosta, proviisori Bengt Mattila Suomen Proviisoriyhdistyksestä, varapuheenjohtaja Anja Kahra Proviisoriliitosta edustaen myös Suomen Farmasialiittoa, järjestösihteeri Anna-Maija Laitinen Suomen Lääkintävoimistelijaliitosta, sihteeri Matti Varpila Koulutettujen Hierojain Liitosta, lääninlääkäri Kosti Myllykoski Uudenmaan lääninhallituksesta, lääninlääkäri Seppo Mekkonen Turun ja Porin lääninhallituksesta, osastopäällikkö Maija Anttila ja ammattiasiainsihteeri Eila Aikasalo Terveidenhuoltoalan ammattijärjestö TEHY:stä, toiminnanjohtaja Leena Punta Suomen Lihastautiliitosta, toimistusjohtaja Kari Ojala Lounais-Suomen Syöpäyhdistyksestä, puheenjohtaja Antti Jäättelä Lääkärikeskusten Yhdistyksestä ja puheenjohtaja Martti Tuomola Terveidenhoidon Valinnanvapaus ry:stä edustaen myös Vaihtoehtoisen Lääketieteen Keskusliittoa. Kirjalliset lausunnot on pyydetty ja saatu lisäksi Näkövammaisten Keskusliitto ry:stä, Suomen Kuntohoitajayhdistys ry:stä ja Suomen Silmäoptikkojen liitto ry:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan yksityistä terveydenhuoltoa koskeva lainsäädäntö uudis-

tettavaksi luomalla puitteet yksityisen terveydenhuollon laatutason jatkuvalle kehittämiselle. Terveidenhuoltoa valvoville viranomaisille on tarkoitus antaa riittävät keinot ja valtuudet erityisesti yksityisen laitospuoleisen terveydenhuollon valvontaan. Yksityistä terveydenhuoltoa säänteleviä ammatinharjoittamista koskevia lakeja tarkennettaisiin asettamalla itsenäiselle ammatinharjoittajalle velvollisuus antaa tietoja ammatinsa harjoittamisesta.

Hallituksen esityksessä muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1990 alusta.

Talousvaliokunnan mielestä yksityistä terveydenhuoltoa koskevan lainsäädännön uudistaminen ja ajanmukaistaminen on erittäin merkittävä ja tarpeellinen uudistus. Se edistää yksityisen terveydenhuollon laatutason kehittämistä ja potilasturvallisuutta. Esityksessä määritellään terveydenhuollon palvelutoiminnalle asetettavat yleiset vaatimukset. Terveidenhuoltoa kehittävät ja johtavat viranomaiset saavat tarpeelliset tiedot yksityisen terveydenhuollon laajuudesta, laadusta ja kehittämissuunnista.

Valiokunta katsoo, että vaikka valvontakeinoja on ollut tarpeen terveydenhuollon tavoitteiden toteuttamiseksi lisätä, esitys merkitsee erityisesti lupamenettelyn osalta byrokratian keventymistä. Terveidenhuollon palvelujen aloittamisesta on tehtävä ainoastaan ilmoitus lääninhallitukselle. Valiokunta pitää tärkeänä myös sitä, että luvan myöntämisestä poistuu tarkoituksenmukaisuusharkinta.

Valiokunta korostaa, että terveydenhuollon palveluista vastaavaa johtajaa koskevat säännökset eivät rajoita palvelujen tuottajan oikeutta päättää laitoksen mahdollisista muista johtajista, kuten toiminnasta juridisesti ja taloudellisesti vastaavista johtajista, esimerkiksi toimitusjohtajasta.

Saadun selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa yksityistä terveydenhuoltoa koskevan

lakiehdotuksen 2 §:n 1 momentin 3 kohdan säännöstä, jossa muut terveydentilan tai sairauden toteamiseksi taikka hoidon määrittämiseksi tehtävät tutkimukset määritellään terveydenhuollon palveluiksi, täydennettäväksi näitä koskevilla toimenpiteillä. Korvauskäytännön selkeyttämiseksi valiokunta ehdottaa 4 §:n 1 momentin loppuun säännöstä, jonka mukaan terveydenhuollon palveluja koskevasta luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan 2 §:n mukainen toimiala. Kun 4 §:n lupamennettelystä poistuu tarkoituksenmukaisuusharkinta, valiokunta ehdottaa 5 §:n 2 momentin vastaavan johtajan hyväksymistä koskevan kohdan muuttamista vastaavanlaisiksi. Näin ollen vastaavaksi johtajaksi hyväksytään palvelujen tuottajan kirjallisesta hakemuksesta henkilö, joka täyttää vastaavalle johtajalle asetuksessa säädetyt vaatimukset. Valiokunta on kat-

sonut tarkoituksenmukaiseksi täydentää 13 §:n 3 momenttia niin, että kunnassa valvontaviranomaisena toimii terveyslautakunta tai vastaava kunnallinen toimielin.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä esitetty uudistuksen voimaantuloaika on liian nopea, ja edellyttää, että voimaantuloaika vahvistetaan siten, että yksityisellä terveydenhuollolla ja hallinnolla on riittävästi aikaa valmistautua uudistuksen toimeenpanoon.

Edellä esitetyistä ja hallituksen esityksen perusteluissa mainituista syistä talousvaliokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina ja kunnioittavasti ehdottaa,

*että lakiehdotukset n:ot 2—7 hyväksyttäisiin muuttamattomina ja
että lakiehdotus n:o 1 hyväksyttäisiin
näin kuuluvana:*

1.

Laki

yksityisestä terveydenhuollosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan *terveydenhuollon palveluilla*:

(1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)
3) muita terveydentilan tai sairauden toteamiseksi taikka hoidon määrittämiseksi tehtäviä tutkimuksia ja toimenpiteitä;

(4—7 kohta kuten hallituksen esityksessä)
(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

2 luku

Yksityisen terveydenhuollon järjestäminen

3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 §

Lupa

Palvelujen tuottajalla on oltava lääninhallituksen lupa terveydenhuollon palvelujen antamiseen. Luvasta tulee ilmetä palvelujen tuottajan 2 §:n mukainen toimiala.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

5 §

Vastaava johtaja

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Vastaavaksi johtajaksi *hyväksytään* palvelujen tuottajan kirjallisesta hakemuksesta (*poist.*) henkilö, joka täyttää vastaavalle johtajalle asetuksessa säädetyt vaatimukset.

6—12 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Viranomaisten tehtävät

13 §

Ohjaus ja valvonta

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Kunnassa valvontaviranomaisena toimii terveyslautakunta *tai vastaava kunnallinen toimielin.*

14 ja 15 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

Valvonta

16—19 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku

Määräykset, pakkokeinot ja seuraamukset

20—24 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 luku

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

25 ja 26 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 luku

Lain voimaantulo ja tarkemmat säännökset

27—29 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1989

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos ja jäsenet Andersson, Antvuori, Huuhta-

nen, Ikonen, Jouppila, Kauppinen, Lapiolahti, Puisto, Puska, J. Roos, Vastamäki ja Wasz-Höckert (osittain) sekä varajäsen Joenpalo.

